

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1321/2021
21.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Биљане Синановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Тодоровића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Кикинди 2К. 6/19 од 04.02.2020. године и Вишег суда у Зрењанину 5Кж1. 70/20 од 06.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 21.12.2021. године, једногласно је, донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Тодоровића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Кикинди 2К. 6/19 од 04.02.2020. године и Вишег суда у Зрењанину 5Кж1. 70/20 од 06.09.2021. године, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Кикинди 2К. 6/19 од 04.02.2020. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. КЗ и изречена му је условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 4 месеца и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року проверавања од једне године не изврши ново кривично дело и истовремено је осуђен на новчану казну у износу од 50.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико исту не плати у остављеном року наведена новчана казна биће замењена казном затвора и то тако што ће суд за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Одлучено је и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину 5Кж1. 70/20 од 06.09.2021. године одбијена је, као неоснована, жалба браниоца окривљеног и пресуда Основног суда у Кикинди 2К. 6/19 од 04.02.2020. године, потврђена.

Против напред наведених пресуда бранилац окривљеног АА, адвокат Драган Тодоровић, поднео је захтев за заштиту законитости, (бранилац нумерише да захтев

подноси само против другостепене пресуде, али из образложења захтева произилази да се истим побијају и првостепена и другостепена пресуда), у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд „усвоји захтев за заштиту законитости, пресуду преиначи и одлучи о правном леку жалиоца, тако што ће одбити оптужбу“.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, доставио Републичком јавном тужиоцу, Врховни касациони суд је у смислу одредбе члана 490. ЗКП одржао седницу већа, о којој, сходно одредби члана 488. став 2. ЗКП није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, јер веће није нашло да би њихово присуство било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа Врховни касациони суд је размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, нашао:

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног, иако не нумерише, указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП наводима да је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе примењен закон који се не може применити, јер су судови погрешно применили одредбе Кривичног законика („Службени гласник Републике Србије“ број 94/16) уместо важећег Кривичног законика. Образлажући наведену повреду бранилац наводи да је у спорном периоду мање плаћено пореза и доприноса у износу од 849.043,79 динара, а што према одредбама члана 225. став 1. КЗ не спада у кривично дело пореска утаја, јер је износ неплаћеног пореза испод прописаних 1.000.000,00 динара. Даље се наводи да није спорна чињеница да су обавезе пореза и доприноса за доо „ББ“ за спорни период износиле 2.309.702,01 динар, али такође није спорно ни да је исто привредно друштво у том периоду уплатило на име доприноса износ од 849.043,79 динара, па је мање плаћено од обрачунатог за напред наведени износ, а што свакако није износ довољан за постојање кривичног дела.

Изнетим наводима, неосновано се, по ставу Врховног касационог суда, указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 5. КЗ.

Одредбом члана 5. Кривичног законика регулисано је временско важење кривичног законодавства тако што је чланом 5. став 1. КЗ прописано да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, а одредбом члана 5. став 2. КЗ је прописано да ће се, ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, применити закон који је најблажи за учиниоца.

Из списка предмета произлази да је окривљени АА правноснажно осуђен за радње које је извршио у периоду од 22.06.2012. године до 31.08.2012. године, када је на снази био Кривични законик („Службени гласник РС“, број 72/09 који се примењивао од 11.09.2009. до 28.02.2018. године).

До времена пресуђења, кривични закон је мењан тако што је кривично дело пореска утаја прописано и санкционисано одредбом члана 225. Кривичног законика („Службени Гласник Републике Србије“, број 94/16), којом је за предметно кривично

дело прописана казна затвора од шест месеци до пет година и новчана казна, а следећом изменом Кривичног законика („Службени Гласник Републике Србије“, број 35/19) за предметно кривично дело пореска утаја из члана 225. став 1. КЗ прописана је казна затвора од једне до пет година и новчана казна.

Како је последњом изменом кривичног закона, прописана строжија казна него претходном (повећан је законски минимум - једна година) исти неће бити предмет даље анализе, у смислу члана 5. Кривичног законика.

Одредбом члана 229. став 1. КЗ (важећи КЗ у време извршења дела), прописано је да наведено кривично дело чини онај ко у намери да потпуно или делимично избегне плаћање пореза, доприноса или других прописаних дажбина, даје лажне податке о законито стеченим приходима, о предметима или другим чињеницама које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери, у случају обавезне пријаве, не пријави законито стечени приход, односно предмете или друге чињенице које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери на други начин прикрива податке који се односе на утврђивање наведених обавеза, а износ обавезе чије се плаћање избегава прелази стопедесетхиљада динара.

Одредбом члана 225. став 1. КЗ, прописано је да кривично дело у основном облику чини онај ко у намери да он или друго лице избегне плаћање пореза, доприноса или других прописаних дажбина, даје лажне податке о стеченим приходима, о предметима или другим чињеницама које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или ко у истој намери, у случају обавезне пријаве, не пријави стечени приход, односно предмете или друге чињенице које су од утицаја на утврђивање оваквих обавеза или у истој намери или на други начин прикрива податке који се односе на утврђивање наведених обавеза, а износ обавезе чије се плаћање избегава прелази петсто хиљада динара.

Међутим, иако је и за кривично дело члана 229. КЗ („Службени гласник РС“, број 72/09) и за кривично дело из члана 225. став 1. КЗ („Службени гласник РС“, број 94/16) прописана иста казна, по ставу овог суда, каснија измена закона је повољнија по окривљеног, односно одредба члана 225. став 1. КЗ је блажа за учиниоца. Заузимајући овакав став, Врховни касациони суд је пошао од додатног критеријума за примену члана 5.КЗ - висина обавезе чије се плаћање избегава, као битног елемента кривичног дела пореска утаја.

Наиме, за кривично дело из члана 225. став 1. КЗ („Службени гласник РС“ број 94/16), прописано је да износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 500.000,00 динара, док је за кривично дело из члана 229. став 1. КЗ („Службени гласник РС“, број 72/09) прописано да износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 150.000,00 динара.

Имајући у виду наведено, те чињеницу да из изреке правноснажне пресуде произилази да је окривљени прикривао податке о исплати месечних нето зарада радницима предузећа у укупном износу од 2.834.297,67 динара, на које зараде није обрачунао ни уплатио порез у укупном износу од 382.840,90 динара, као ни доприносе за обавезно социјално осигурање у износу од 1.077.817,23 динара, што укупно износи 1.460.658,22 динара, као и да је прикрио податке о исплати накнаде по уговору о делу за лица која нису била запослена код другог послодавца, у укупном износу од 1.105.476,88 динара, на које накнаде није обрачунавао ни уплатио порез на остали

приход, у укупном износу од 312.723,32 динара, као ни доприносе за обавезно социјално осигурање у износу од 536.327,47 динара, што укупно износи 849.043,79 динара, на који начин је ускратио приход буџету Републике Србије у износу од преко 500.000,00 динара, односно далеко изнад наведеног износа, из којих разлога правилно су нижестепени судови закључили да је примењен блажи закон када је окривљени оглашен кривим за кривично дело пореска утаја из члана 225. став 1. КЗ („Службени гласник РС“, број 94/16).

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП ограничени су разлози због којих окривљени, односно његов бранилац може поднети захтев за заштиту законитости, па следствено томе на основу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП окривљени може преко браниоца поднети захтев за заштиту законитости само због повреде тог законика прописаних у члану 74, члану 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7 до 10) и став 2. тачка 1), члану 439. тачка 1) до 3) и члану 441. став 3. и 4. ЗКП, учињених у првостепеном и поступку пред апелационим судом.

У образложењу захтева бранилац наводи да је намера окривљеног за извршење кривичног дела морала постојати у време вршења исплате зараде и накнада по уговорима о делу, односно да је суд морао утврдити постојање намере окривљеног да избегне плаћање пореза и доприноса у време вршења исплате зараде, а не у току вршења контроле од стране пореске управе. По ставу одбране, исплате зарада и накнада су вршене са рачуна привредног друштва на текуће рачуне запослених и ангажованих радника, па ни на који начин се такве исплате нису могле прикрити нити се у погледу извршених исплата могу дати лажни подаци нити лажно приказати већ извршене исплате. Такође, извршена исплата доприноса за обавезно социјално осигурање у спорном периоду указује да нема, нити може постојати намера избегавања плаћања пореских обавеза. С тим у вези бранилац коментарише и налаз и мишљење судског вештака економске струке. На описани начин, по ставу Врховног касационог суда бранилац окривљеног оспорава чињенично стање утврђено у побијаним правноснажним пресудама у погледу намере окривљеног да избегне обавезе плаћање пореских и других дажбина, те с тим у вези износи своје чињеничне закључке, другачије од оних утврђених побијаним пресудама и на својим чињеничним закључцима износи став да у радњама окривљеног нема елемената кривичног дела за које је оглашен кривим. Такође, бранилац у захтеву нумерише и повреду закона из члана 438. став 1. тачка 2) ЗКП.

Међутим, погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреда закона из члана 440.ЗКП, као ни повреда закона из члана 438. став 1. тачка 2) ЗКП не представљају законске разлоге, због којих је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном преко браниоца због повреде закона, због чега је Врховни касациони суд у овом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног оценио недозвољеним.

Поред изнетог, бранилац у захтеву за заштиту законитости нумерише и повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, а која повреда је законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, али како у образложењу захтева бранилац не наводи ни један разлог због којег сматра да је побијаним пресудама учињена наведена повреда кривичног закона, а имајући у виду при том да, Врховни касациони суд правноснажну одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу испитује у оквиру разлога, дела и правца побијања који су истакнути у захтеву, у смислу члана 489. став 1. ЗКП, то је овај суд нашао да захтев браниоца окривљеног у овом делу нема законом прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП, који прописује да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за подношење, што у случају подношења захтева за заштиту законитости због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП) подразумева одређење повреде закона због које окривљени, преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек (члан 485. став 4. ЗКП) и образложење у чему се конкретно састоји повреда закона истакнута у захтеву.

Сходно изнетом, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде на основу члана 491. ЗКП, у делу у коме је захтев одбио као неоснован, а на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 3) у вези члана 484. ЗКП, у делу у којем је захтев одбацио, јер је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Записничар-саветник,
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија,
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић